

Släktforskning – Vad skall jag registrera?

DIS Syd, onsdagen den 8 september 2021

Släktforskning

En definition av släktforskning?

- Släktforskning är konsten att spåra släktingar och fastställa släktskap med en metod som ger ett resultat som är **korrekt** och **möjligt att verifiera**.
(Citat ur boken "Släktforskning på riktigt")

Varför släktforska?

- Söka sina rötter – Förstå sitt ursprung
  - o Få svar på frågor
- Dokumentera
  - o Skapa släktträd/släktböcker
- Historiskt intresse – Hur levde man förr?
  - o Hembygdsintresse
- Fritidsintresse/socialt umgänge/tillhörighet
- Spännande och lärorikt

Släktforskaren?

- Vi vill att alla skall kunna släktforska – oberoende av ambition och förmågor
- Vi säger inte att du måste registrera på ett visst sätt
(men vi har rekommendationer)

Vad består släktforskning av?

1. Forska – Söka information
2. Tolka, värdera (källkritik)
3. Registrera, dokumentera
  - a. Viktigt med källreferenser
4. Kommunikation med andra
5. Presentera, publicera
6. Bevara

Lite metoder

- Gå till källorna, använd hjälpmedel
- Kontakta släktingar – ordna släktträffar
- Böcker, tidskrifter, föredrag, kurser
- Hembygdsföreningar, Museer
- Fotografera, skanna, digitalisera
  - o Foton, dokument, miljöer, gravstenar
- Var källkritisk
- Registrera strukturerat
- Skriv berättelser – även din egen
- Fortsätt vara nyfiken

Några metodböcker

- Vägen till dina rötter – Ewa Nilsson (2018)
- Källkritik och källhänvisningar – Michael Lundholm (2016)
- Släktforska på riktigt – Håkan Skogsjö (2019)
- Vad står det? – Ulf Berggren & Elisabeth Thorsell (2017)

Några ordböcker

- Ordbok för släktforskare – Kent Andersson & Henrik Anderö (2006)
- Nyckeln till bouppteckningar – Barbro Lunsjö (2009)
- Latin för släkthistoriker – Urban Sikeborg (2013)
- Geografiskt-statistisk handlexikon öfver Sverige – Rosenberg

För nybörjare

- Kom igång med din släktforskning – Eva Johansson (2019)
- Släktforskning grundkurs – Gunilla Didriksson (2018)
- Börja släktforska (hemsidor)
  - o www.rotter.se/for-nyborjare
  - o www.riksarkivet.se/slakt-personforskning
  - o www.arkivdigital.se/slaktforskning

Förbunders övriga handböcker

- 1. Emigrantforskning (2009)
- 2. Fader okänd (2011+2016)
- 3. Släktforskning med kartor (2011+2016)
- 4. Soldatforska! (2012)
- 5. Smedforska! (2013)
- 7. Anor från landsvägen (2014),
- 8. Mantalsforska (2015)
- 9. Släktforska med DNA (2015)
- 10. Domstolsforska (2015)
- 12. Samiska rötter (2016)
- 13. Vallonska rötter (2016)
- 15. Emigrantforska på nätet (2017)
- 16. Släktforska om sjöfolk (2017)
- 17. Arkiveringshandbok för släktforskare (2018)
- 18. Släktforska i städer (2019)
- 19. Släktforska utanför Norden (2019)

Registrera

Varför registrera?

- För att hålla ordning
- För att analysera, värdera
- För att kontrollera
- För att visa/presentera/publicera
- För att bevara

Registrera strukturerat!

- Manuellt och/eller i ett släktforskningsprogram
- Organisera ditt material

- Bestäm dig för en struktur i det du registrerar
  - o Vad och hur du registrerar varje händelse/berättelse
- Skilj på fakta, tolkningar och hypoteser
  - o Använd trovärdiga källor
  - o Ange källhänvisningar (fullständiga)
- Registrera mycket – presentera urval

Var tydlig!

- Ange fullständiga och entydiga benämningar
  - o På orter, gårdar, källor, personer
  - o Inte Åkarp – utan Åkarp, Burlöv, Malmöhus län
  - o Inte CI:6 – utan Burlöv (M) CI:6 (1817-1859) sid 123
- Tänk på den som skall läsa det om flera år

Några olika program?

- Disgen, Min Släkt, Holger, Genney
- Mac: Reunion, Mac Family Tree
- Webb: Ancestry, MyHeritage, FamilySearch, Geneanet, Arkiv Digital

Vad skall jag registrera?

- Personer
  - o Namn, kön
  - o Händelser, texter, bilder, dokument, m.m.
  - o Boende, yrke
- Relationer
  - o Föräldrar, Partners, Barn, Faddrar
- Platser
- Källor

Något som identifierar personen

- Namn, födelsedatum, födelseförsamling, yrke/titel/befattning
- Personnummer (nutid)

Förnamn

Dopnamn	Bengt Yngve Torgny
Tilltalsnamn	Torgny*
Smeknamn, öknamn	Lotta, Gamma-Kallen
Sammansatta förnamn	Gert-Ove
Gårdsnamn	Tapp Lars
I annat land	Charles (i stället för Karl)
Mellannamn	Vanligt i Amerika

Efternamn

Patronymikon eller familjenamn	Svensdotter eller Svensson
Flicknamn	
Taget efternamn som gift	
Dubbelnamn	Andersson Lustig
I annat land	Swanson (i stället för Svensson)
Yrkesefternamn	Hantverkare, soldater, präster, konstnärer
Sammansatta efternamn	af Trolle, Natt och Dag

Levnadshändelser

- Födelse och dop
- Lysning och vigsel
- Död och begravning
- Adoption
- Konfirmation
- Examination, utbildning
- Arbete, anställning
- Militärtjänst
- Boende, flyttningar
- Emigration, immigration
- Medborgarskap
- Sambo, särbo
- Förlovning
- Äktenskapsförord
- Separation, skilsmässa
- Dömd, fängelse
- Fastighetsköp, försäljning, gåvobrev
- Fastebrev, lagfarter
- Testamente
- Dödsruna
- Bouppteckning

Datum

- Olika standard i olika program
  - o 2015-01-21
  - o 21 Jan 2015 (Gedcom, Ancestry)
- Exakt datum, månad eller år
  - o 2015-01-21
  - o 2015-01
  - o 2015
- Ungefärligt
  - o Omkring 1921
  - o Beräknat 1921-01
- Intervall
  - o Före 1831-01-30
  - o Efter 1920
  - o Mellan 1815-01-15 och 1815-01-31
- Period
  - o Från 1901-10-01
  - o Till 1920-12-31
  - o Från 1930 till 1932
- Från
  - o Slaget vid Poltava

Platser i Sverige

Län	Malmöhus län (M)
Församlingar	Burlöv (M)
Byar	Åkarp, Burlöv (M)
Gårdar	Åkarp nr 9, Burlöv (M)
Fastighetsbeteckningar	Åkarp 6:33, Burlöv (M)
Hus (på landet)	Soldattorp 55, Åkarp, Burlöv (M)
Kvarter (i staden)	Rundelen, Malmö Caroli (M)
Hus (i staden)	Rundelen XIX, Malmö Caroli (M)
Gatuadresser	Storgatan 15, Malmö (M)

Källor

Kyrkoarkiven

- Födelse- och dopbok (C)
- Lysnings- och vigselbok (E)
- Död- och begravningsbok (F)
- Husförhörslängder (A)
- In- och utflyttningslängder (B)
- Flyttningsattester (HII)

Domstolsarkiv (häradsrätter och rådhusrätter)

- Domböcker (AI)
- Bouppteckningar (FII)
- Uppbud/Lagfarter/Inteckningar
- Konkurer
- Äktenskapsförord och förmyndare
- ... och mycket mera ...

Källors trovärdighet

- Primära källor
- Sekundära källor
- Osäkra källor

Primära källor – Exempel

- Kyrkoarkiv och folkbokföring
- Häradsrättsarkiv (domböcker, bouppteckningar, lagfarter)
- Länsarkiv (mantalslängder, jordeböcker)
- Krigsarkiv (soldater)
- Polisarkiv och fängelsearkiv
- Sjukvårdsarkiv och barnmorskor
- Lantmäteriet (fastigheter och kartor)
- Företagsarkiv
- Föreningsarkiv och folkrörelsearkiv

Primära källor – Andra

- Fotografier, film, ljudupptagning
- Byggnader, möbler, redskap
- Ögonblicksskildringar?

Disgen – Inmatningstips

- www.dis.se/tips-namnmatning

Inmatningstips – Platser

- Använd ortsträdet
  - o De blir då alltid lika stavade
  - o Läg in byar, gårdar, torp och andra platser
- Använd församlingar enligt 1989 års indelning
- Om du inte använder ortsträdet
  - o Församling och län skall alltid vara angivna
  - o Skriv torp, gårdar, byar, församling i samma ordning

Inmatningstips – Källor

- Använd Källträdet
  - o De blir då alltid lika stavade
  - o Skapa strukturer inom varje arkivtyp
- Läg in källbeteckningar enligt riksarkivet
  - o Burlöv (M) CI:6 (1817-1859)
- Läg in hänvisningar
  - o Sid 123 eller 1878 nr 10

Inmatningstips – Efternamn

- Skriv det namn som barnet fick vid födsel
- Före c:a 1900
  - o Patronymikon
- Från c:a 1900
  - o Förälders efternamn (familjenamn)
- Skriv efternamnbyten i kronologisk ordning

Efternamn – Bra

- Svensson (bara födelsenamnet)
- Lökvist (bara tagna namnet eller giftasnamnet)
- Svensson Lökvist (mellanslag)
- Svensson - Lökvist (mellanslag båda sidor om bindestrecket)
- Tarras-Wahlberg (dubbelnamn)
- af Trolle (med namnpartikel, liten bokstav)

Efternamn – Inte bra

- Lökvist född Svensson
- Svensson g. Lökvist
- Lökvist f. Svensson
- Svensson senare Lökvist
- Lökvist tidigare Svensson

Disbyt ta bort skiljetecken som parenteser, komman, punkter och mellanslag